

Mótmælisflokkarnir - Tjóðveldið og Fólka- flokkurinn

I öllum demokratiskum flöðum er það soleiðis, at teir flokkar, sum ikki styðja ríkisstýrið, hava rætt til at mótmæla tí, ið teir halda, at ríkis stýrið ger skeiðt, og so samstundis at siga, hvussu mótmælisflokkarnir kundu hugsað ser at skipa viðurskiptini.

Føroya javnaðarflokkur hevur verið mótmælisflokkur og setti tá fram mong uppskot, sum ikki vóruð framd. Hesi uppskot ætla vit at fremja so skjótt, sum vit fáa fleirtal á Føroya lögtingi. Enn hava vit bert 8 menn ella o. u. ein fjórðing av øllum tingmonnum og ein mann i landsstýrinum, meðan tveir borgarlígr flokkar hava hvor sín. Javnaðarflokkurinn eigur soleiðis ein tróðing av landsstýrinum. Kortini siggja øll skilafólk., at mangt er broytt til tað betra hesa stuttu tíð, síðan vit javnaðarmenn finga ein mann i landsstýrið og 8 menn inn á lögting. — Mong eru tey skilafólk, ið hava sagt og siga nærum hvønn dag við meg: »Hovdu vit bara átt 8 javnaðarmenn aftrat inni á lögtingi, so hevði tað brátt verið hugnaligt at liva her i Føroyum.«

Men alt hetta dæmar ikki mótmælisflokkunum — tjóðveldisflokkurinn og fólkaflokkurinn — hesir eru greiðir yvir, at við hetta lag ganga teir báðir flokkarnir sína vissu undirgongd imóti. So státt royna teir og blóð teirra at gera hvítt til svart og at mála hin argasta á vegginn. Teir vóna, at nakrir veljarar enn eru so tápulígr og fávitkutir, at teir ikki skilja, hvat ið er veruleiki, og hvat ið er luft og humbuk. Latum okkum t. d. nevna tað humbukki, ið sagt verður, at feroingar sjálvir skulu gera flakavirkir i Grønlandi. Øll skilafólk vita, at feroyskir fiskimenn ikki einans eru á einum stað i Grønlandi, men eru spjaddir víða um. Skulu vit so byggja 30—40 ella kanska fleiri flakavirkir i Grønlandi? — Øll vita, at flakavirkir aldri kunna standa seg av tí fiski, ið fæst i 3 mánaðar um árið, og stórt longri eru feroyskir fiskimenn ikki i Grønlandi. Øll skilafólk vita, at sama dag sum vit ríva okkum leysar frá Danmark, verða vit úti-hýstir úr Grønlandi. Hvussu verður so við teim flakavirkjunum, ið vit tá kanska eiga i Grønlandi? Nakað heilt annað er, at vit samarbeiða við donum og grønlendingum á teim flakavirkjum, sum danir byggja har yviri. Vit binda *ikki* nakrar feroingar til slíkt samarbeiði; men vit vóna, at okkum verða boðin so góð kor, at okkara fiskimenn av fríum vilja kunna selja til dansk—grønlends flakavirki har yviri.

Tað næsta humbukkið er skriv-ingin um læraralønir. Aðruhvørra ferð siga mótmælisblóðini, at danir

keypa feroyskar lærarar fyri dansk-ar lönir, sum danski staturin rindar. Men næstu ferð ljóðar tað, at javnaðarmenn fara at dykja feroyskar fiskimenn og onnur fátæk fólk i Føroyum undir við tolli og skatti fyri at veita lærarum meira lön. Sann-leikin er tann, at 1. april 1958 hækkaði læraralønin i Danmark, og danska ríkisstýrið spurdi so, um tær feroysku læraralønirnar eisini skuldu hækka. Staturin vildi rinda 50 %, um lögtingið letur hini 50 %ini. Hetta halda feroingar seg ikki orka at rinda. Tað næsta er so tað, at danska ríkisstýrið sigur, at so vil staturin rinda 85 % av tí, ið læraralønirnar hækka, og lögtingið hini 15 %. So her kundu teir tagt; men mótmælisflokkarnir halda, at teir skulu mótmæla øllum — líka-mikið, ið hvussu so vikur og vendir. Teir vóna, at onkur býttlingur trýr teirra humbukki.

Mangt annað átti her at verðið trivið i; men mær dæmar ikki omlangar greinir. Lat meg einans nevna skipabygging. Tað gleðir øll at frætta, at nú eru mong skip i gerð, og fleiri eru bílagd i Noregi. Nýggj skip. — nógv og góð nýggj skip fram um alt. Ja, tað gongur tann retta vegin fram móti ljósari tíðum.

Tær frálíka góðu sosialu lógirnar, sum nú koma i gildi fyri gomul, sjúk og onnur treingjandi og lagalig lán til húsa bygging gleða vit okkum øll yvir. Visir tað seg so, at okkurt brek er enn, so skal eisini tað verða bót. Øll skulu eiga sama rætt til eitt sorgleyst lív, hvat ið mati, klæðum, húsi og heimi viðvikur.

Fólkaflokkurinn rósar ser av, at teir beint framanundan seinasta lögtingsvali »bestiltu« 3 trolarar. — Men teir tala einki um, hvor ið skal gjalda kostnaðin og bera byrðirnar i framtíðini.

Meðan talan er um teir 3 trolararnar úr Portugal, feli eg tað sum mína skyldu at krevja, at teir verða sýnaðir av monnum, sum vanir eru at sigla har, sum ísur kann leggjast á tann ovurstóra yvirbygningin, ið har er uppsettur. Spurningur mín er, um slíkir menn kunna »garantera«, at tað er »forsvarligt« at lata skip við slíkum yvirbygningi fara hagar, sum ísur kann leggjast á yvir bygningin.

J. H. Danbjørg.

Summartíðin liðug

Summartíðin hjá krámblóðunum i Havn og teim stórru plássunum er nú av. Frá nú av verður afturlatið leyg-ardag kl. 16, istaðin fyri kl. 14. Annars er afturlatingartíðin friggjakvöld kl. 19 og hinar gerandisdagar-nar kl. 17.30.

SOSIALURIN

Nr. 40

3. OKTOBER 1959

32. ÁRG

Mangt og hvat

Tá ið amerikonsku londini hildu uttan-rikisráðharrafund i Santiago nýliga, gek tað harðliga fyri seg. M. a. segði do-minikanski uttanrikisráðharrin um cu-banska uttanrikisráðharran:

»Ein hogguslokkur, ið spænir reytt blekk.«

Limur av dominikansku sendinevnd-ini svaraði aftur:

»Drepið hann!«

og hann legði aftrat:

»Verður forsætisráðharri mín álopin undir fundinum her, skal blóð flóta.«

★

I turvæðri er vætan i luftini so litil og vatndroparnir so smáir, at tað fara 7 miljardir dropar at fylla eina teskeið, meðan droparnir eru so mikið storri i mjørka, at tað ikki fara meira enn 200 miljónir til sama endamáli.

★

5 spurningar.

1. Hvussu long er 1 nautisk míl?

Tíðindabráv

Miðvág, 25./9. -59.

Skúlin, sum Miðvágs og Sandavágs kommunur lata byggja i felag, er nú komin so langt á leið, at yvir-tromin er komin, og visur tað seg, at arbeiðið gongur skjótt, so at vit vóna, at hann kann koma at verða tikin i brúk i 1961, sum vit hava roknað við.

Hetta, at tvær kommunur sum hesar báðar, eru gingnar saman um at byggja skúla i felag, má sigast at vera eitt ódnartak, og er hetta eitt tekin um, at millum hesar kommunur er við at knýstast eitt gott samarbeiði. Tá vit taka kaiuna i Miðvági við, sum báðar hesar kommunur eru gingnar saman um at útbyggja, og um hetta samarbeiði kann halda fram, so er tað vónandi, at mangt kann gerast i samarbeiði bygdanna millum i framtíðini til gagn og gleði fyri hesar báðar bygdir.

Preliminerskúlin byrjaði tann 24. i hjáveru av skúlanevndunum og sóknarstýrunum úr báðum hesum bygdum. Hesin hátíðardagur endaði við eini hugnaligari samkomu við ein um kaffikoppi og køkum.

Tann 24. sept. vóru Miðvingar eftir bjargaseyði, og skarst væl upp i 67 pund, sum má sigast at vera gott.

Við hoyggingini hevur ikki gingið av tí besta, av tí at suðurættin hevur havt tað mesta av maktini, og tann ættin roynst ikki her; men tó hevur onkur dagur verið, tí nú er tað sama sum liðugt við hoynum, og nógv er til, ja av tí mesta.

Eplini verða ikki góð av tí, at vætan hevur verið so nógv i summar sum sjáldan áður, og so kom svartaspíllan nakað tíðliga.

Seyðarárið verður nokk av tí besta, sum roktingarmenn siga; men enn er einki fjall gingið við álvara. Tó hava summir tikið gimbralomb, sum skórust væl, so vónandi fer skurðurin at verða góður.

Tíðindamaður.

2. Hvat land hevur myntina korint?
3. Hvat eitur høvuðsstaður Madagaskars?
4. Nær var stóra franska kollveltingin?
5. Nær er heystjavndagur?

(Svar aðrastaðni).

★

Enskur blaðmaður skuldi einaferð ummæla ein sjónleik, hann hevði verið til. Yvirskriftin ljóðaði:

— »Eitt ræðuligt kvøld.«

og sjálv greinin hevði hetta orðaljóð:

»Ja.«

★

SOSIALHJÁLP. Elisabeth, Onglandsdrottning, fær barnastuðul eins og allar aðrar mammur i Onglandi. Hon eigur 2 børn og fær nú 25 kr. i barnastuðuli um mánaðin. I februar væntar hon ser trídja bábnið, og samstundis hækka studningsveitanin upp i 50 kr. um mánaðin.

Stórvegis mun ger hetta ikki i húsar-haldspeninginum, tí framanundan fær hon i lön 6.880.000 kr. árliga. Maður hennara Philip fær 580.000 kr. Tá hitt ventaða barnið verður myndugt, fær tað 145.000 kr. um árið, um tað verður ein prinsur, og 85.000 kr., um tað verður ein prinsessa.

★

HENRY FORD: At hugsa er strævnasta arbeiði, ið til er. — Tað man vera orsokin til, at so fá fást við tað.

★

Barnamatur: Niðanfryi er fjalt navn-ið á einum høvuðsstaði i hvørjari reglu, ein bókstavur i hvørjum orði. Hvørrir eru teir?

1. Sýpur hann rættuliga ikki suppu?
2. Omman mussaði Petur.
3. Hanus og Janus berjast.
4. Hanus etur tvær appelsinur.

★

Doktarin, tygum mugu koma i lot-uni. Litla dóttir mín svøldi ein kúlupenn fyri einum korteri síðan.

— Hvat hava tygum gjørt síðan tá?

— Skrivað við blýanti.

★

Hvussu bar tað til, at tað kom til einkis?

- Familjan var imóti trúlovingini.
- Men gentan sjálf?
- Hon hoyrði jú eisini til familjuna.

★

Konufólk kunnu goyma eitt loynd-armál eins væl og mannfólkini. Tær skulu bara vera fleiri um tað.

★

Skotsk: — Hvar fert tú, spurdi ein vinur skota, ið stóð á jarnbreytastøðini. — Eg skal á brúðleypsferð til Eden-burgh.

— Men, hvar er kona tín, er hon ikki við?

— Nei, hon hevur verið har fyrr.

★

Jú, sært tú, meira ein fær, meira vil ein hava.

— Hverur tú nakrantíð fingið tvíll-ingar.....

★

STEINCKE: Við at gera hann til heiðurslím fingur teir hann endaliga úr nevndini.

★

Handa illskan i beininum, hatta er einki annað uttan vanligt ellisbrek. — Tvæll, hitt beinið er líka gamalt, og i tí merki eg einki.

★

Álitandi tíðindi úr Kína siga, at meira enn 600 milj. kinverjar hyggja skeiðt uppá Mao tsetung.

★

Svar uppá 5 spurningar: 1) 1852 m. 2) Ungarn. 3) Tananarivo. 4) 1789 og 5) 23. sept.